

SvD måndag 8 november 2010

KRITIK 7

Googles ljusa och mörka sidor

NU SOM POKET I reportageboken "Google-koden" (Weylers) går Andreas Ekström på djupet med en informationsgigant som präglar vår världsbild. Ur alla Ekströms iakttagelser och analyser, samtal och intervjuer framträder bilden av ett minst sagt udda företag med mängder av föregningar. Med driven och lättssam stil väger han det inflytelserika företags ljusa och mörka skivor, skrev Pelle Snickars i sin recension 10/4.

Tyskt dikturval ger en ny ingång till Gustafssons poesi

Lars Gustafsson är, vid sidan av Tomas Tranströmer, en av de få poeter som funnit en publik utanför landets gränser. Han har många läsare framför allt i Tyskland där han också har en synnerligen aktiv förläggare i Michael Krüger, själv poet. Denna sammanställde häromåret

ett urval av Gustafssons dikter för en tysk publik som nu fått sin svenska motsvarighet, "Århundraden och minuter". Krüger har helt enkelt valt sina "älsklingsdikter" från mer än tio diktsamlingar. Det är en behändig pocketvolym som för läsaren kan ge nya variationer av

över 40 års Gustafsson-lyrik och för den okunnige en introduktion. Som tysk fastnade Krüger för poetens "ständigt nya bilder för den klirrande kylan, för den sakrala auran i de ensliga skogarna, för det dova knarrandet av steg på nyfallen snö..."

KAI SCHUELER

Det är rusning till den första Hitlerutställningen i Tyskland. Men utställningen undviker nog de centrala frågorna, skriver Barbro Eberan.

FOTO: GETTY, AP, REUTER

Lidandet inom familjen upptar tyskarna

Under rubriken "Varumärket Adolf Hitler" skrev Henrik Arnstad i DN (26/10) om den uppmärksammade mönstringen av bland annat nazikitsch som nu äger rum på Historiska museet i Berlin. Arnstad undrade varför tyskarna välfärdigt dit när de matats med information om nazismen de senaste 50 åren, varför just temat "Hitler und die Deutschen" får folk att köa i timmar.

Ja varför?
Frågan blottar en paradox som är värd att fundera på. Jag anlitar en nätbokhandel i München som förser mig med små illustrerade

utskick per snigelpost. Vad man tjänar pengar på är uppenbart något annat än skönlitteratur och historiska biografier. Varannan vecka konfronteras jag med en bisarr blandning av populärmusik, pornografi och – vilket

APROPÅ

förskräcker mer – autentiskt material från nazitiden. Den propagandarulle och de frontreportage finns inte som inte kopierats och på denna väg prånglats ut i värld.

den. Guido Knopps arkivserie om de förlorade provinserna – Östpreussen som det var, Schlesien som det var etcetera – har i många år varit storsäljare. Paradoxen?

Det går att se det så här: ju mer historieforskningen och det officiella Tyskland bemödar sig om att avtäcka Hitlerregimens illgärningar, desto mer breder en undervegetation av nazi-, krigs- och Heimatnostalgi ut sig i det stilla. Dessa dokument fyller uppenbarligen ett behov eftersom folk lägger pengar på dem.

Ur det senaste utskicket från

München noterar jag titlar som "Swastika", "Marschen till Föhrern" och samtliga journalfilmer som kördes på de tyska biograferna mellan 1933 och 1939. Filmer om andra världskriget, sådana som dagligen visas i våra egna tv-kanaler, inte att förelömma.

I kulturteoretiska resonemang kring tyskarnas förhållningssätt till Tredje riket efter 1945 skiljer forskningen sedan några år mellan "albumet" och "lexikonet". Också här finns en paradox. Som Uppsalagermanisten Sture Packalén nyss visat, i boken "Tyska minneshemskaper", är lidandet inom den egna familjen det som

skönlitterära berättare går igång på. Familjealbumet, nu öppnat av barnbarnen, spelar en större roll än historieböckerna – så länge det ännu finns någon som minns.

Med utställningen "Hitler und die Deutschen" har Historiska museet i Berlin försökt gå den svåra balansgången mellan det politiskt korrekta och min nätbokhandel i München. Ett omöjligt projekt kanske men ett möjligt svar på varför folk köar i timmar.

SYNNÖVE CLASON
litteratur@svd.se

